

Boo Miljö- och Naturvänner

2010-09-23

Nacka kommun
KFKS 2007/888-212 samt KFKS 2007/887-212
Planenheten
131 81 Nacka

Samrådsyttrande över förslag till *Grön-respektive Kustprogram 2010*

Boo Miljö- och Naturvänner anser att syftet med programmen är mycket positiv! Båda programmen är dessutom väl skrivna, innehållsrika och genomarbetade. Det helhetsgrepp som dokumenten presenterar har länge saknats i den kommunala planeringsprocessen.

Skrivningar som att grönprogrammet ska ”...*understödja strategiska framtidsbeslut om fysisk planering, hållbart samhällsbyggande, naturskydd och folkhälsa*” är efterlängade.

Men det viktigaste är att kommunen lever upp till åtagandena i programmen samt tydligt visar att dessa dokument kommer att bli vägledande i den kommunala planeringen.

Kommunen har ett stort pedagogiskt problem. Hur ska man motivera syftet med programmen när kommunen parallellt planerar för att till stor del förstöra områden, som Tollare och Ryssbergen, vilka i dokumenten presenteras som kommunens värdefullaste gröna pärlor? Om kommunen inte ens är villig att skydda de värdefullaste områdena blir programmets trovärdighet tyvärr låg. Vi kan bara hoppas att kommunen i och med att programmen antas anpassar sina planer och därmed visar att man värderar den samlade kunskapen i programmen på ett seriöst sätt. Ska utpekade höga naturvärden anpassa sig efter kommunala exploateringsplaner eller tvärt om? Detta återstår att se.

Vi har inte haft ambitionen att detaljgranska alla delar av dokumenten utan framför nedan mer allmänna kommentarer.

Generellt

Gärdesudden

Det nya naturreservatet Gärdesudden saknas genomgående i dokumenten vilket är förståeligt med tanke på att det bildades helt nyligen. Dokumenten bör dock uppdateras avseende detta.

Skydd av värdefulla områden

Förslagen på områdesskydd är mycket bra. Det nämns i båda programmen att kommunen bör utreda skydd av områden med mycket höga naturvärden. För att få ett fullvärdigt skydd av de utpekade höga

värdena är det viktigt att även kringliggande skydds-zoner beaktas vid bildandet av exempelvis naturreservat. Om inte denna hänsyn tas kan de höga värdena man avser att skydda helt eller delvis spolieras, om exempelvis området i direkt anslutning exploateras. Detta synsätt har länge saknats hos kommunen vilket vi påtalat vid ett flertal tillfällen. Därför vore det bra om skrivningar och ambitioner kring detta finns med i programmen.

Biologisk mångfald

Programmen känns defensiva vad gäller att föreslå konkreta åtgärder för att gynna biologisk mångfald. Det finns inga tydliga visioner kring hur man ska skapa nya värdefulla miljöer utan man presenterar mest mål för att situationen inte ska bli sämre (stoppa igenväxningen av öppna marker o.s.v.) samt lite generella idéer på naturvårdsinsatser. Att den biologiska mångfalden minskar såväl i Nacka som i Sverige är allmän kunskap men det finns dock många kreativa åtgärder vi kan göra för att höja mångfalden i kommunen. Utöver traditionellt skydd och restaurering finns även forskning kring potentialen i moderna människoskapade biotoper som man inom kommunen borde lära av. Läs exempelvis denna rapport: www.cbm.slu.se/publ/skrift/skrift31.pdf.

Likväl som en väg kan utgöra en oöverstiglig barriär för vissa arter kan den årliga slåttern av vägakanterna skapa en ovärderlig refugie och spridningszon för hotade slåttergynnande arter som trängts undan i det igenväxande landskapet. Möjligen är det svårt att hantera dessa frågor fullt ut i programmen men kommunen bör bli mer visionär och konkretisera planer och idéer som presenteras. Förslagsvis kan kommunen ta fram ett separat naturvårdsprogram.

Sjöar, strandzoner och vattendrag

Det är mycket olyckligt och ologiskt att man valt en gränsdragning som utelämnar sjöar och vattendrag ur båda programmen.

Detta av flera anledningar:

- Exploateringstrycket på insjöarnas strandzoner är högt. Denna fråga är extra viktig i och med uppluckringen av strandskyddslagstiftningen.
- Strandzonerna innehåller ofta mycket höga biologiska värden vilka lätt kan gå förlorade. Etableringen av strandnära bostadsområden leder till önskemål om nya eller utökade badplatser, strandpromenader o.s.v. vilket kan leda till stor skada på dessa värden.
- Många av sjöarna har låg ekologisk och kemisk status och åtgärder för att komma till rätta med näringstillskott o.s.v. är nödvändiga. Sjöarna är dessutom i många fall förenade med kusten och påverkar därmed även kustzonens status.
- Många kustlevande fiskarter som t.ex. havsöring, flodnejonöga, gädda och ål är helt eller delvis beroende av sötvatten för sin ekologi. Åtgärder i kustnära sjöar, vattendrag och våtmarker är viktiga för att upprätthålla och förbättra dessa arters bestånd.

Grönprogrammet

Små grönområden

Boo Miljö- och Naturvänner har länge propagerat för hur viktiga små medborgarnära grönområden är för rekreation, lek och biologisk mångfald. Vi konstaterar att många av de mindre områden som vi pekat ut i kartläggningen av *Små grönområden i Boo* (se vår hemsida) inte finns med i programmet. Detta skalproblem, d.v.s att områden måste komma upp i en viss storlek för att ”falla ut” i analysen,

kan enligt vår mening bli ett problem om kommunen anser att alla ”viktiga” grönområden presenteras i grönprogrammet och att resterande per automatik kan anses vara mindre värdefulla.

Våtmarker

De våtmarker som presenteras bygger enligt vad som anges i underlagsrapporten på en inventering gjord av länsstyrelsen. Hur länsstyrelsen gjort sitt urval är okänt för oss. Vi anser att det saknas till ytan mindre men värdefulla våtmarksmiljöer. Detta beror möjligen på att dessa räknas som sjöar och därför faller bort men vi vill ändå uppmärksamma kommunen på detta. Exempel på områden vi saknar är Svartpotten, Näckdjupet och Rudträsk.

Barriärer

Barriär för vem, vad och hur? Det är skillnad på förflyttningskapacitet hos en salamander jämfört med en orienterare. Barriärproblemtiken är mycket styvmoderligt behandlat i grönprogrammet med tanke på hur väl beforskat området är. På sidan 27 finns ett anslag kring svaga samband i de gröna kilarna. Detta borde utvecklas. Det barriärperspektiv som presenteras känns märkligt. Att naturligt förekommande vattenområden skulle utgöra kommunens allvarligaste barriärer anser vi delvis vara felaktigt. Flera av vägarna i Nacka har höga trafikflöden och har en större barriäreffekt än vattnet på många arter. Att presentera Skurusundet som barriär men utelämna värmdöleden med viltstängsel, fyra körfält och bullereffekt anser vi vara en brist. Det finns många sätt att hantera barriäreffekter i stor och liten skala men då måste man först se problemet.

Kustprogrammet

Tillgänglighet

Vi saknar en kartsammanställning över de kustområden som allmänheten har fri tillgång till. Ibland är det, som också anges i programmet, svårt att avgöra vad som är privat respektive allmän mark. Om detta finns angivet i programmet samt senare på kommunens hemsida skulle det underlätta för medborgarna.

Strandstädning

Många av kommunens stränder är idag belastade av nedskräpning. Det vore önskvärt att kommunen tog fram en plan för hur stränderna löpande ska städas för att bevara deras attraktivitet och rekreativa värde. Detta saknas i programmet.

Kollektivtrafik på vatten

Kommunen borde presentera betydligt tydligare ambitioner och önskemål kring kollektivtrafik på vatten. Idag hamnar majoriteten av alla som åker med kollektivtrafiken från Nacka och Värmdö i Slussen. På prov har SL nu infört båttrafik från Nacka strand, Finnboda och Saltsjökvärn till Nybrokajen. Denna båtlinje avlastar välbehövt såväl busstrafiken som kapacitetsproblemen vid Slussen. Kommunen borde aktivt arbeta för att detta utökas till fler delar av kommunen. En ökad kollektivtrafik på vatten skulle dessutom öka medborgarnas möjlighet att uppleva Nackas kust.

För Boo Miljö- och Naturvänner

Martin Larsson
Vice ordförande